УДК 330.342
DOI: https://doi.org/10.32782/2415-3583/39.12

Терлецька В.О.
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9334-2557

БІЗНЕС-АНАЛІЗУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті проведено бізнес-аналіз інноваційного розвитку національної економіки в контексті активізації таких сфер: інноваційної, фінансової, управлінської та комерційної. Досліджено показники кожної із сфер. Встановлено, що, враховуючи війну в Україні, кожна із сфер характеризується нестабільністю, хаотичністю та динамічністю, що відображено відповідними трендовими моделями, серед яких переважають поліноміальні, експоненційні та степеневі. При бізнес-аналізуванні інноваційного розвитку національної економіки вагомими показниками інноваційної сфери є витрати на наукові дослідження та розробки, а також питома вага капітальних інвестицій у ВВП, крім цього досліджувалися показники витрат на виконання фундаментальних, прикладних та науково-технічних експериментальних досліджень тощо.

Ключові слова: *бізнес-аналіз, інноваційний розвиток національної економіки, сфери інноваційного розвитку національної економіки.*

Постановка проблеми. Для України головним пріоритетом економічного розвитку має бути цілеспрямований перехід до інноваційної моделі економіки, що вимагає дослідження та використання зарубіжного досвіду. Вдале впровадження та адаптація складових моделей інноваційного розвитку економіки значно активізує реформування національної економіки на шляху її інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток національної економіки як процес перманентної зміни її потенціалу, функціональної активності та результатів діяльності може стосуватися як окремих суб'єктів бізнесу, так і сфер діяльності. Основою інноваційного розвитку є потенціал (управлінський, ресурсний, інтелектуальний, операційний). У загальному розумінні потенціал – це можливості, що є в наявності, або які можна мобілізувати і застосувати за певних умов для досягнення мети розвитку. Потенціал інноваційного розвитку національної економіки визначається можливостями, які в конкретних умовах глобальної економічної системи, макроекономічного середовища та внутрішнього середовища, можуть проявитися за певний час та з певною результативністю. Тому доцільним є здійснення бізнес-аналізу інноваційного розвитку національної економіки. Попри численні практичні рекомендації щодо інноваційного розвитку національної економіки на сьогодні наявна певна прогалина у побудові цільної теоретичної основи, яка спиралася б на системне бачення цієї проблеми на базі практичних розрахунків. Підкреслюючи важливу роль бізнес-аналізу інноваційного розвитку національної економіки, постає вагоме завдання – здійснення бізнес-аналізу інноваційного розвитку національної економіки

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти інноваційного розвитку економіки наведено у працях зарубіжних та вітчизняних науковців. Теоретичне та практичне підґрунтя, методичні положення та практичні рекомендації здійснили такі вчені: Н. Афанасьєв, Л. Балабанова, І. Благун, В. Вишневський, Л. Збаразька, М. Заніздра, Р. Кларк, О. Лапко, Л. Ліпич, О. Мосієвич, Т. Писаренко, В. Рогожин, В. Рудик, Дж. Сінджер, С. Філиппова, В. Чекіна, В. Шарп.

Бізнес-аналізуванню підлягає інноваційний розвиток національної економіки, і зокрема усі його сфери (інноваційна, комерційна, фінансова та управлінська). В основі бізнес-аналізування лежить методологія прийняття управлінських рішень. Щодо управлінської сфери значну увагу приділено у праці «Управління розвитком підприємства» Н. Афанасьєва [1], де розкрито основні підходи до управління розвитком підприємства, розкрито сутність понять «розвиток», «розвиток підприємства» та наведено практичні рекомендації як управляти розвитком підприємства. Л. Балабанова [2] звертає значну увагу на планування розвитку підприємства, зокрема стратегічне управління та розкриває роль бізнес-аналізу розвитку підприємства. І. Благун [3] підкреслює важливість проведення бізнес-аналізування та показує вагому роль статистичного аналізу та моделювання соціально-економічних об'єктів та процесів. Такі автори як В. Вишневський [4], Л. Збаразька [4], М. Заніздра [4], В. Чекіна [4] та інші у монографії «Національна модель неоіндустріального розвитку України» звертають увагу на фінансовий та комерційний елемент моделі розвитку. На сьогодні серед передових тенденцій розвитку світової економіки виділяють зростаючу роль НТП щодо забезпечення конкурентоспроможності національних економік, тому М. Поляк [6] у науковій статті «Сучасний стан та перспективи розвитку венчурного інвестування

Терлецька В.О., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

в Україні» розкриває роль інновацій та інноваційного елементу для забезпечення розвитку національної економіки. В науково-аналітичній записці «Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році» Т. Писаренко [7], Т. Куранда[7], Т. Кваша [7] та інші наводять основні елементи розвитку підприємств та проводять аналізування розвитку. Водночас, зважаючи на істотні напрацювання у цій царині наукових досліджень, недостатньо приділено уваги бізнес-аналізуванню інноваційного розвитку національної економіки.

Мета статті. Метою статті є дослідження стану і динаміки інноваційного розвитку національної економіки за допомогою спеціальних методів бізнес-аналізу, а також здійснення бізнес-аналізу сфер інноваційного розвитку національної економіки. Бізнес-аналіз як процес безперервного дослідження, зведення, узагальнення та тлумачення опрацьованої інформації щодо стану і динаміки інноваційного розвитку національної економіки в умовах динамічного бізнес-середовища направлений на обґрунтування найкращого варіанту із сукупності альтернатив – забезпечення мети розвитку. Бізнес-аналіз охоплює усі сфери системи інноваційного розвитку національної економіки та спирається на методологію прийняття управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні формування інноваційного розвитку національної економіки є процесом, який не тільки нещодавно розпочався, але й носить несистемний характер [4]. Активізувати інноваційний розвиток неможливо без глибокого вивчення зарубіжного досвіду інноваційної діяльності – аналізу моделей інноваційного розвитку економіки провідних країн світу [1–9].

Щодо інноваційного розвитку національної економіки, то її потенціал визначається можливостями, які в конкретних умовах глобальної економічної системи, макроекономічного середовища та внутрішнього середовища, можуть проявитися за певний час та з певною результативністю [8]. Функціональна активність інноваційного розвитку національної економіки стосується інвестиційної, інноваційної (у тому числі науково-технічної), комерційної та управлінської сфер діяльності. Аналізуванню, оцінюванню та прогнозуванню інноваційного розвитку національної економіки підлягає діяльність усіх суб'єктів господарювання [7, 8]. Розглянемо інноваційну сферу. До показників інноваційного розвитку національної економіки відносять [1, 3, 8]: витрати на виконання фундаментальних наукових досліджень; витрати на виконання прикладних наукових досліджень; витрати на виконання науково-технічних експериментальних розробок; витрати на придбання інших зовнішніх знань; витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення; витрати на придбання або виготовлення матеріальних і нематеріальних необоротних активів; кількість працівників, працюючих у сфері наукових досліджень і розробок. При бізнес-аналізі інноваційної сфери національної економіки показниками її розвитку є показники витрат на наукові дослідження та розробки (*b*), а також показник частки капітальних інвестицій у ВВП (*K*). Економічна світова практика рекомендує у якості порогових значень цих індикаторів приймати: b≥2 %, K≥25 % [8].

В Україні наукоємність має спадну динаміку протягом останніх 10 р. [7] У 2021 р. 0,41 % ВВП, у 2022 р. – 0,33%. У 2023 р. наукоємність ВВП була 0,33%, за оцінками Держстату [5] (рис. 1), це критично низький рівень інвестицій у наукові дослідження і дослідницьку діяльність. За даними Держстату України [5], обсяг витрат на виконання ДіР за усіма джерелами склав 21,3481 млрд. грн. у 2023 р., 17,1178 млрд. грн. у 2022 р., 20,9738 млрд. грн. у 2021 р. За першу половину 2022 р., на початку війни, обсяг витрат скоротився на 18,4 % відносно 2021 р. через руйнування, закриття чи релокацію багатьох підприємств зі східних регіонів України, проте завдяки підтримці держави та міжнародних організацій у 2023 р. обсяг фінансування навіть зріс на 1,8% відносно 2021 р.

Аналіз витрат на виконання ДіР за видами робіт за 2010–2023 рр. (рис. 1, 2) свідчить, що питома вага витрат на прикладні наукові дослідження у загальному

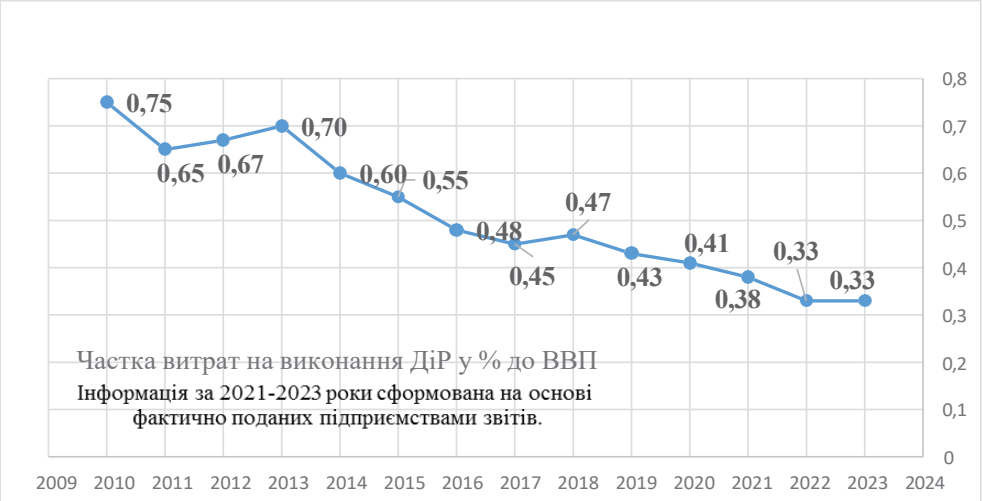

Рисунок 1 – Динаміка наукоємності ВВП в Україні, %

Джерело: за даними [5]

обсязі витрат зростає (з 19,6 % у 2010 р. до 29,6 % у 2023 р.), частка витрат на науково-технічні розробки повільно зменшується (з 53,6 % у 2010 р. до 49,5% у 2023 р.) [5, 7]. Частка витрат на фундаментальні наукові дослідження залишалася на початку 2010-х років на стабільно високому рівні (26-27 % від обсягу загальних витрат на ДіР), дещо скоротилася у 2019 р. до 19,3 % та повернулася до рівня 24,6 % у передвоєнному 2021 р. У 2023 р. ця частка становила 20,7 %, на що вплинуло значне руйнування майна наукових інститутів академій наук України та скорочення складу штатних працівників [7]. Зокрема, у звіті ЮНЕСКО «Аналіз шкоди українській науці від війни та її наслідки» зазначається, що 12 % українських науковців і викладачів вишів були змушені емігрувати або переселитися всередину країни, а близько 30 % усіх українських науковців змушені працювати дистанційно. Найбільшу частку коштів на ДіР (59,1 %) у 2023 р. витратив підприємницький сектор серед усіх секторів діяльності, головним чином кошти йшли на інженерну діяльність та розвиток технологій (85,2 % від галузевих витрат) у відповідь на потреби технологічного забезпечення та оновлення збройних сил, а також відновлення зруйнованої інфраструктури.

Розраховані за даними Державного комітету статистики України значення показника питомої ваги витрат на наукові дослідження і розробки від ВВП у 2020–2024 рр. перебували в межах ($b \in (0,32;0,41)$), що майже у п'ять разів менше за мінімальне порогове значення цього показника ($b \geq 2\%$).

Значення показника відносних капітальних інвестицій у ВВП за 2020–2024 рр. знаходилось у межах ($K \in (11,9;18,9)$), що майже у два рази нижче за мінімальне порогове значення цього показника ($K \geq 25$ %). (рис. 3). У цей же час значення показника відносних капітальних інвестицій у промисловості перебувало у межах (Kпр $\in 2,43;6,40$).

За результатами дослідження можна стверджувати, що в Україні протягом 2020–2024 рр. не створено сприятливих умов для розвитку інноваційної діяльності.

Результати діяльності суб'єктів підприємництва в інноваційній сфері безпосередньо залежать від якості

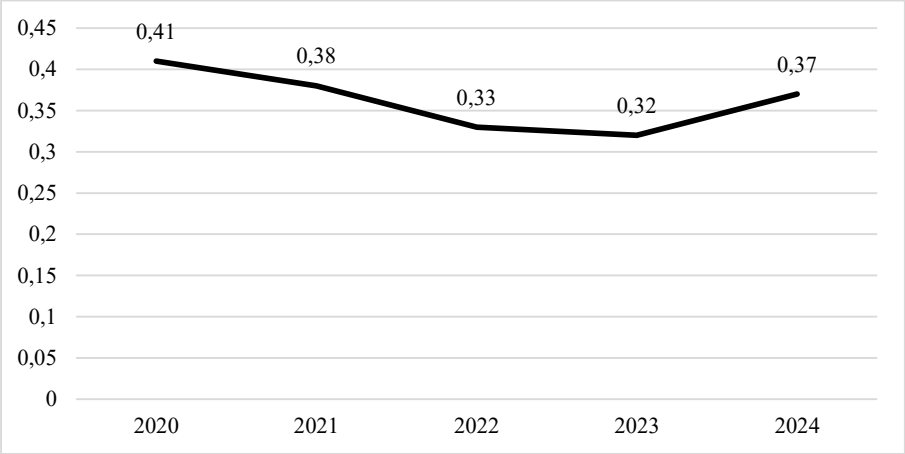

Рисунок 2 – Питома вага витрат на наукові дослідження і розробки від ВВП за 2020–2024 рр., %

Джерело: за даними [5]

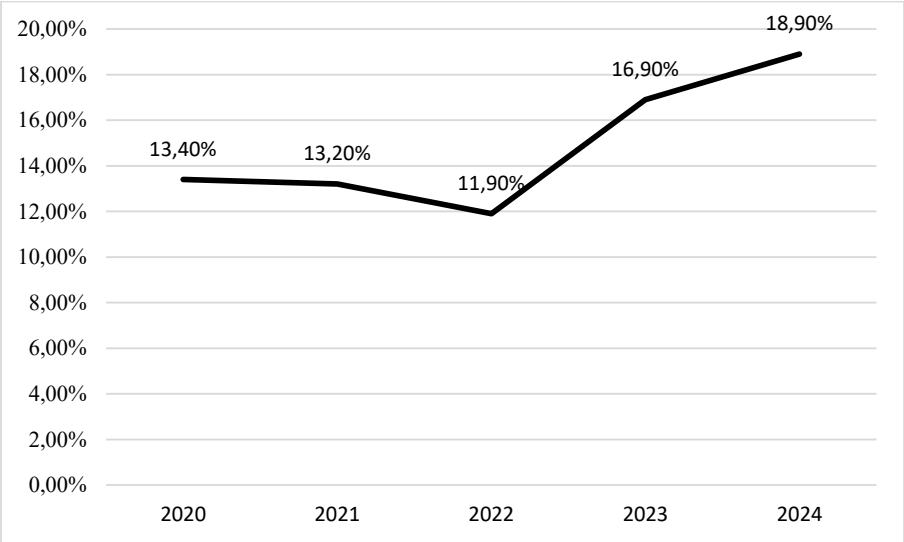

Рисунок 3 – Питома вага капітальних інвестицій у ВВП за 2020–2024 рр., %

Джерело: за даними [5]

людських ресурсів, задіяних в інтелектуальному просторі [2].

У той же час статистична звітність переважно оперує такими показниками, як кількість працівників, зайнятих у сфері наукових досліджень і розробок [2] (рис. 4).

Побудована модель динаміки чисельності працівників, зайнятих у сфері наукових досліджень і розробок, має вигляд:

$$y_t = -9646{,}4\ t + 185108, \qquad R^2 = 0{,}9375.$$

Як видно з рис, кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок (усього) за 2010–2024 рр. мала помірно спадну тенденцію і у 2022 р. зі значенням 53221 осіб показало найменше значення за досліджуваний період. Однак, вже у 2023 р. – 2024 р. бачимо поступове зростання кількості працівників, що є позитивною тенденцією для розвитку інноваційної діяльності у національній економіці.

Питома вага працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, що мають науковий ступінь за 2010–2024 рр. наведена на рис. 5.

Побудована модель динаміки питомої ваги чисельності працівників, зайнятих у сфері наукових досліджень і розробок, що мають науковий ступінь має вигляд:

$$y_t = 0{,}0818\ t^2 - 1{,}2415\ t + 35{,}429, \qquad R^2 = 0{,}3216.$$

Загальні витрати на виконання наукових досліджень і розробок протягом 2014–2024 рр. характеризуються такими даними:

$-y_{max}^{2024} = 28{,}328$ млрд.грн.; $y_{min}^{2014} = 9{,}488$ млрд.грн.;

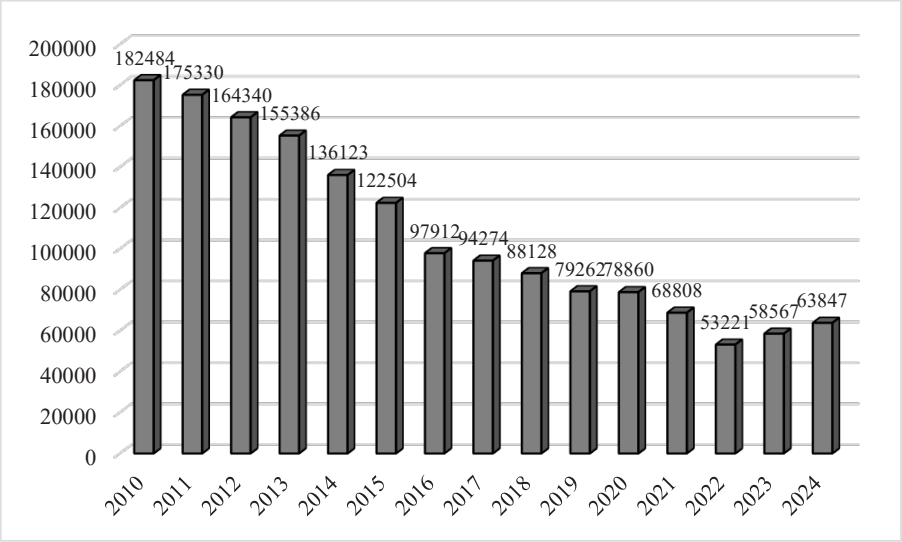

Рисунок 4 – Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок (усього) за 2010–2024 рр., ос.

Джерело: за даними [5]

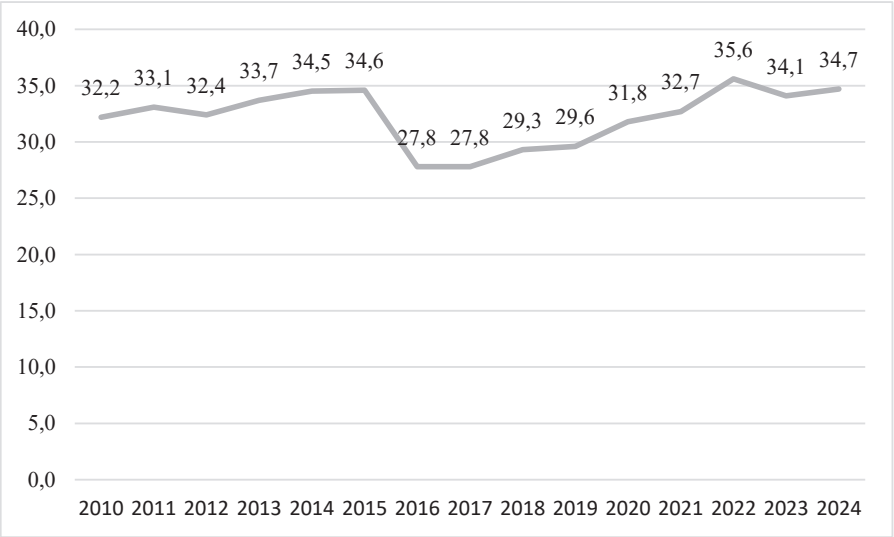

Рисунок 5 – Питома вага працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, що мають науковий ступінь за 2010–2024 рр., ос.

Джерело: за даними [5]

Модель динаміки загальних витрат на виконання НДР має вигляд:

$$y_t = 1E + 06t + 5E + 06, \quad R^2=0{,}8736.$$

Аналогічні моделі для витрат на виконання фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних розробок мають вигляд:

$$y_t = 234428t + 2E + 06, \quad R^2=0{,}812,$$
$$y_t = 1E + 06e^{0{,}1115t}, \quad R^2=0{,}9124,$$
$$y_t = 570693t + 3E + 06, \quad R^2=0{,}8645.$$

Однак, зростання витрат на наукові дослідження та розробки є непропорційним до зміни ВВП, що призводить до виникнення негативної тенденції до зниження індикатора витрат на наукові дослідження та розробки у ВВП.

Витрати на виконання наукових досліджень і розробок за 2014–2024 рр. наведено у табл. 1.

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності наведено в табл. 2.

Капітальні інвестиції за період 2014–2024 рр. характеризуються такими даними: y_{max}^{2019} = 623,979 млрд.грн.; y_{min}^{2014} =219,420 млрд.грн.;

Таблиця 1 – Витрати на виконання наукових досліджень і розробок за 2014–2024 рр.

Роки	Витрати на виконання наукових досліджень і розробок – усього, млрд. грн.	Частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП, %
2014	9,488	0,60
2015	11,004	0,55
2016	11,531	0,48
2017	13,379	0,45
2018	16,774	0,47
2019	17,255	0,43
2020	17,022	0,41
2021	20,974	0,38
2022	17,117	0,33
2023	21,348	0,32
2024	28,328	0,37

Джерело: за даними [5]

Таблиця 2 – Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності, млрд грн

Роки	Усього	Промисловість
2014	219,420	86,242
2015	273,116	87,656
2016	359,216	117,754
2017	448,462	143,300
2018	578,726	199,896
2019	623,979	254,196
2020	419,837	153,321
2021	528,802	191,177
2022	279,598	94,697
2023	395,450	169,941
2024	534,417	209,139

Джерело: за даними [5]

Модель динаміки капітальних інвестицій має вигляд:

$$y_t = 1{,}0022t^2 - 21{,}947t^3 + 146{,}04t^2 - 268{,}98t + 368{,}82, \quad R^2=0{,}825.$$

Динаміка капітальних інвестицій у національну економіку за період 2014–2024 рр. наведена на рис. 6.

Витрати на інновації промислових підприємств наведено в табл. 3.

Загальні витрати на інновації промислових підприємств за 2014–2024 рр. характеризуються такими даними:

y_{max}^{2016} =23,229 млрд. грн.; y_{min}^{2023} = 6,989 млрд. грн.

Динаміка загальних витрат на інновації промислових підприємств за 2014–2024 рр. в Україні представлена на рис. 7.

Моделі динаміки витрат промислових підприємств (усього та на НДР, млрд. грн.) мають вигляд:

$$y_t = 0{,}0004t^6 + 0{,}0014t^5 - 0{,}2566t^4 + 3{,}6871t^3 - 21{,}162t^2 + 51{,}509t - 26{,}706, \quad R^2 = 0{,}6224,$$

$$y_t^{НДР} = 0.0086t^4 - 0.1879t^3 + 1.3281t^2 - 3.1668t + 4.0225, \quad R^2 = 0{,}81.$$

Моделі динаміки витрат промислових підприємств НДР, виконані власними силами та НДР, виконані іншими підприємствами відповідно :

$$y_t = 0.0064t^4 - 0.1351t^3 + 0.9063t^2 - 1.9235t + 2.6055, \quad R^2=0.8022,$$

$$y_t = -7E - 05t^6 + 0{,}0026t^5 - 0{,}0373t^4 + 0{,}2379t^3 - 0{,}6519t^2 + 0{,}5696t + 0{,}3909, \quad R^2 = 0{,}5672.$$

Модель динаміки інших витрати на інновації (за виключенням НДР):

$$y_t = 0{,}0001t^6 + 0{,}0074t^5 - 0{,}3038t^4 + 3{,}8549t^3 - 21{,}235t^2 + 50{,}781t - 27{,}769, \quad R^2 = 0{,}6042.$$

Проаналізуємо фінансову сферу. В структурі активів в управлінні КУА (за типами фондів) переважають венчурні фонди [6]. Активи венчурних інвестиційних фондів у 2024 р. склали 659,514 млрд. грн., при значенні усіх активів інших фондів (закритих, відкритих та інтервальних) – 679,737 млрд. грн. Активи венчурних фондів дорівнювали 97 % від активів усіх фондів у 2024 р. У 2023 р. активи венчурних фондів становили 580,392 млрд. грн., активи усіх фондів – 600,019 млрд. грн., це 96,73 %, що вказує на вагому роль венчурних фондів в економіці України.

З метою виявлення тенденцій зміни фінансової сфери побудовано модель динаміки венчурних активів КУА в управління (млн. грн.)

$$y_t = 42481t + 51709, \quad R^2 = 0{,}942.$$

Представлено модель динаміки усіх активів КУА в управління (млн. грн.)

$$y_t = 43447t + 58911, \quad R^2 = 0{,}9416.$$

Однак, з економічної точки зору застосування лінійної функції для опису цих залежностей не є виправданим, оскільки з плином часу приріст вартості активів КУА буде сповільнюватися. Дослідження показали, що

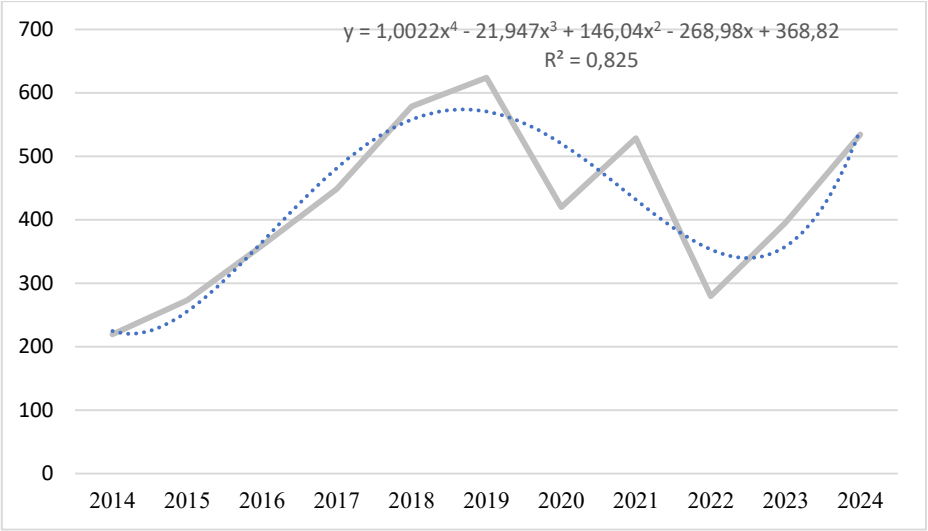

Рисунок 6 – Динаміка капітальних інвестицій у національну економіку за період 2014–2024 рр.

Джерело: за даними [5]

Таблиця 3 – Витрати на інновації промислових підприємств, млрд грн

Роки	Витрати на інновації, тис.грн	у тому числі			
		наукові дослідження і розробки (НДР)	НДР, виконані власними силами	НДР, виконані іншими підприємствами	інші витрати на інновації (за виключенням НДР)
2014	7,696	1,755	1,221	0,533	5,941
2015	13,814	2,039	1,834	0,205	11,774
2016	23,229	2,458	2,064	0,394	20,772
2017	9,118	2,170	1,941	0,228	6,948
2018	12,180	3,209	2,706	0,503	8,971
2019	14,221	2,919	2,450	0,469	11,302
2020	14,407	3,486	2,650	0,836	10,921
2021	10,172	3,386	3,111	0,274	6,786
2022	7,640	2,015	1,817	0,198	5,626
2023	6,989	2,428	2,111	0,317	4,561
2024	15,102	5,632	5,079	0,554	9,469

Джерело: за даними [5]

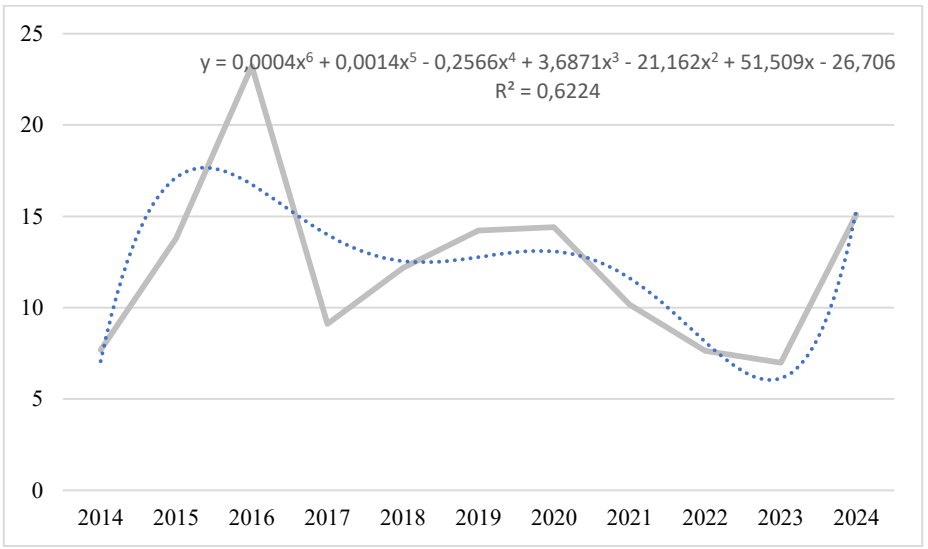

Рисунок 7 – Динаміка загальних витрат на інновації промислових підприємств за 2010–2024 рр. в Україні

Джерело: за даними [5]

більш адекватно цей процес буде описуватися нелінійними функціями.

Статистична значущість за критерієм Фішера побудованих моделей

$$y_t = 128990e^{0,1263t}, \quad R=0,9834,$$
$$y_t = 137150e^{0,1237t}, \quad R=0,9833$$

підтверджує цей висновок.

Серед джерел фінансування інноваційної діяльності (промислових підприємств) у 2014–2020 рр. найвищу частку займають власні кошти підприємств. На вказаному проміжку часу власні кошти підприємств покрили понад 85 % витрат, у той час як кошти державного бюджету – менше ніж 5 %. Середньорічні витрати на інноваційну діяльність промислових підприємств у цьому проміжку часу становили 13,5 млрд. грн, з них власні кошти підприємств – 12,2 млрд. грн (90 %) [8].

Серед джерел фінансування інноваційної діяльності у 2021–2024 рр. найвищу питому вагу займають кошти організацій державного сектору.

Джерела фінансування досліджень і розробок за 2021–2024 рр. (табл. 4).

Побудовані моделі динаміки фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств мають такий вигляд:

– витрати на інновації загалом:

$$y_t = 2709t^2 - 10916t + 28914, \quad R^2 = 0,9782$$

– витрати власних коштів:

$$y_t = -7,1t^3 + 56,3t^2 - 128,6t + 98,6, \quad R^2 = 1$$

– витрати організацій державного сектору:

$$y_t = 10,833t^3 - 86,9t^2 + 205,17t - 82,8, \quad R^2 = 1$$

– витати коштів державного бюджету:

$$y_t = 12,917t^3 - 102,4t^2 + 239,88t - 109,2, \quad R^2 = 1.$$

Проаналізуємо комерційну сферу. До основних показників комерціалізації інноваційної діяльності відносять: кількість впроваджених інноваційних видів продукції, обсяг реалізованої інноваційної продукції, експорт інноваційної продукції та ІТ послуг, питому вага ІТ сектору в національній економіці тощо.

Експорт інноваційної продукції та ІТ послуг. Сфера ІТ послуг у 2022 р. склала 50 % загального обсягу експорту ІТ послуг, а ІТ сфера – 7,97 млрд. дол., що свідчить про комерціалізацію інноваційної продукції/послуг на міжнародному ринку.

Питома вага ІТ сектору в національній економіці. У 2019 р. галузь ІТ та ІТ-аутсорсингу склала близько 4 % ВВП. У 2022–2023 рр. доходи ІТ сектора дорівнювали приблизно 7,97 млрд. дол. (≈ 5 % ВВП), зберігали позицію важливого джерела зростання та експорту.

Комерціалізація є процесом представлення результатів інноваційної діяльності на ринок товарів і послуг, або їхнього використання в операційній діяльності.

Модель динаміки кількості упроваджених у звітному році видів інноваційної продукції (товарів, послуг):

$$y_t = -9,4543t^3 + 409,44t^2 - 5532,3t + 25936, \quad R^2=0,7511.$$

Модель динаміки обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) підприємств:

$$y_t = 78,03t^2 - 246,01t + 227,49, \quad R^2 = 1.$$

Висновки. У статті проведено бізнес-аналіз інноваційного розвитку національної економіки в контексті активізації таких сфер: інноваційної, фінансової, управлінської та комерційної. Досліджено показники кожної із сфер. Встановлено, що, враховуючи війну в Україні, кожна із сфер характеризується нестабільністю, хаотичністю та динамічністю, що відображено відповідними трендовими моделями, серед яких переважають поліноміальні, експоненційні та степеневі.

Перспективи подальших досліджень. У подальших дослідженнях планується дослідити кращі практики інноваційного розвитку економік країн світу.

Таблиця 4 – Джерела фінансування досліджень і розробок за 2021–2024 рр.

Рік	Загальні витрати на наукові дослідження і розробки, млн грн	В тому числі за рахунок коштів (у %)							
		власних коштів	орг-цій держ. сектору	у т.ч. коштів держ. бюджету	підприє-цького сектору	орг-цій сектору вищої освіти	приват. некомерц. орг-цій	іноз. джерел	інших джерел
2021	20973,8	19,20	46,30	41,10	13,90	0,10	–	19,70	0,70
2022	17117,8	9,80	66,60	64,20	11,80	–	–	10,80	0,70
2023	21348,1	27,80	43,10	37,50	11,50	0,10	–	16,40	1,00
2024	28328,2	30,60	40,80	38,50	11,60	0,10	–	15,90	1,00

Джерело: за даними [5]

Список використаних джерел:

1. Афанасьєв Н.В., Рогожин В.Д., Рудик В.І. Управління розвитком підприємством: монографія. Харків : «ІНЖЕК», 2002. 184 с.

2. Балабанова Л.В. Стратегическое маркетинговое управление на основе бенчмаркинга: монографія. Донецьк, 2005. 171 с.

3. Благун І.С. Статистичний аналіз і моделювання соціальноекономічних об'єктів та процесів: навчальний підручник. Львів : Растр - 7, 2022. 400 с.

4. Вишневський В.П., Збаразька Л.О., Заніздра М.Ю., Чекіна В.Д. та ін. Національна модель неоіндустріального розвитку України: монографія. Київ, 2016. 518 с.

5. Держкомстат. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 18.12.2025).

6. Поляк М.М. Сучасний стан та перспективи розвитку венчурного інвестування в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2013. Вип. 5. С. 113–116.

7. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році : науково-аналітична записка. Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.К. Кваша та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2021, 39 с.
8. Терлецька В.О. Формування та розвиток венчурних структур в умовах активізації інноваційної діяльності : дис. … д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2023. 540 с.
9. УАІБ. URL: https://www.uaib.com.ua (дата звернення: 21.12.2025).
10. NISTEP. URL: https://www.nistep.go.jp/en (дата звернення: 28.12.2025).

References:

1. Afanasiev N.V., Rohozhyn V.D., Rudyk V.I. (2002). Upravlinnia rozvytkom pidpryiemstvom [Enterprise development management] : monohrafiia. Kharkiv: "INZhEK", 184 p.
2. Balabanova L.V. (2005). Stratehycheskoe marketynhovoe upravlenye na osnove benchmar-kynha [Strategic Marketing Management Based on Benchmarking] : monohrafiia. Donetsk, 171 p.
3. Blahun I.S. (2022). Statystychnyi analiz i modeliuvannia sotsialnoekonomichnykh obiektiv ta protsesiv [Statistical analysis and modeling of socio-economic objects and processes]. [navchalnyi pidruchnyk] Lviv : Rastr - 7, 400 p.
4. Vyshnevskyi V.P., Zbarazka L.O., Zanizdra M.Yu., Chekina V.D. etc. Natsionalna model neoindustrialnoho rozvytku Ukrainy [National model of neo-industrial development of Ukraine]: [monograph] Kyiv, 2016. 518 p.
5. Derzhkomstat. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua (accessed 18.12.2025).
6. Poliak M.M. (2013). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku venchurnoho investuvannia v Ukraini [Current status and prospects for the development of venture investment in Ukraine.]. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Ekonomika ta pidpryiemnytstvo*, vol. 5, pp. 113–116.
7. Stan naukovo-innovatsiinoi diialnosti v Ukraini u 2020 rotsi [State of scientific and innovative activity in Ukraine in 2020] : naukovoanalitychna zapyska. T.V. Pysarenko, T.K. Kuranda, T.K. Kvasha ta in. K.: UkrINTEI, 2021, 39 p.
8. Terletska V.O. (2023). Formuvannia ta rozvytok venchurnykh struktur v umovakh aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti [Formation and development of venture structures in the conditions of activation of innovative activity]: dys. dokt. ekon. nauk : 08.00.03. Lviv, 540.
9. UAIB. Available at: https://www.uaib.com.ua (accessed 21.12.2025).
10. NISTEP. Available at: https://www.nistep.go.jp/en (accessed 28.12.2025).

Terletska Viktoriia
Lviv Polytechnic National University

BUSINESS ANALYSIS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

The article conducts a business analysis of the innovative development of the national economy in the context of the activation of the following spheres: innovative, financial, managerial and commercial. The indicators of each sphere are studied. It is established that, taking into account the war in Ukraine, each sphere is characterized by instability, chaos and dynamism, which is reflected in the corresponding trend models, among which polynomial, exponential and power models prevail. When analyzing the innovative development of the national economy, significant indicators of the innovative sphere are the costs of scientific research and development, as well as the share of capital investments in GDP, in addition, the indicators of costs for the implementation of fundamental, applied and scientific and technical experimental research, etc. were studied. For Ukraine, the main priority of economic development should be a purposeful transition to an innovative model of the economy, which requires research and use of foreign experience. Successful implementation and adaptation of the components of innovative development models of the economy significantly activates the reform of the national economy on the path of its innovative development. Innovative development of the national economy as a process of permanent change in its potential, functional activity and performance results can concern both individual business entities and spheres of activity. The basis of innovative development is potential (managerial, resource, intellectual, operational). In a general sense, potential is the opportunities that are available, or that can be mobilized and applied under certain conditions to achieve the goal of development. The potential of innovative development of the national economy is determined by the opportunities that, in the specific conditions of the global economic system, macroeconomic environment and internal environment, can manifest themselves over a certain time and with certain effectiveness. Therefore, it is advisable to conduct a business analysis of the innovative development of the national economy.

Keywords: *business analysis, innovative development of the national economy, areas of innovative development of the national economy.*

JEL classification: C22, L60, O16

Дата надходження статті: 26.01.2026
Дата прийняття статті: 13.02.2026
Дата публікації статті: 03.03.2026